

A faállomány és különböző erdei élőlény-csoportok kapcsolata az őrségi erdőkben

Bevezetés

A hazai erdőgazdálkodást akár kívülről, akár belülről szemléljük, vitathatatlan, hogy az elmúlt tíz évben az erdészszakma jelentős változásokon ment keresztül, amely gazdálkodási, szabályozási és szemléletbeli kérdéseket egyaránt érint. Az ezredforduló tájékán a folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás még csak egy szűk körű, de szakmán belülről induló mozgalom, a Pro Silva Hungaria Egyesület keretén belül bontogatta szárnyait, ma pedig ennek szellemisége hatja át az erdőtörvényt, az erdészeti szabályozást, és kísérleti jellegből, egyre inkább üzemi léptékben van jelen a gazdálkodásban. Bár e változások mögött alapvetően gazdasági érdekek és a társadalmi elvárásoknak való megfelelés húzódik meg, ezek legtöbb eleme természetvédelmi szempontból is pozitív. A folyamatos vegyes korú erdőborítás, a cserjeszint védelme, az elegyesség növelése, a holtfa ésszerű mennyiségének visszahagyása, a böhöncök megkímélése, a természetes felújítás, a finom léptékű bontások mind-mind olyan gazdálkodási, illetve erdőszervezeti elemek, amelyek közelebb állnak a természetes erdők bolygatási rezsimjéhez, mint a hagyományos vágásos üzemmód. Ezáltal a korlátozással vagy korlátozás nélkül gazdasági hasznosítás alatt álló erdők egyre alkalmasabbá válnak arra, hogy az erdei élővilág megőrzését is hatékonyabban szolgálják. Természetszerető emberként állíthatjuk, hogy a jövő generációi hála-sak lehetnek (reméljük azok is lesznek) az erdészeknek a napjainkban zajló változásokért. **Felmerül azonban a kérdés, hogy mi a szerepe az erdőgazdálkodás jelenlegi kérdéseiben az ökológus kutatóknak? Másképpen megfogalmazva: melyek azok az ökológiai ismeretek, amelyekkel segíthetjük az erdők kezelését (beleértve védelmüket is)?** A természetvédelem sok esetben ma is elsősorban biotikai adatok (természetvédelmi szempontból kiemelt fajok előfordulása és tömegessége) alapján hozza meg

1. kép. Szerkezetét és fajajösszetételét tekintve egyaránt változatos magánerdő Felsőszölnök közelében

döntéseit. Ezek fontosságát nem kétségbe vonva, a gyakorlati szakembereknek is egyre fontosabbak a közösségek szerkezetére és működésére irányuló természetvédelmi biológiai ismeretek. Ha különböző élőlénycsoportokhoz értő embereket „sarokba szorítunk”, akkor több-kevesebb bizonytalansággal meg tudják mondani, hogy egy-egy fajcsoportnak vagy fajnak „mik az igényei”, „hogyan hatnak rájuk az erdők abiotikus sajátosságai, illetve faállománya”. A probléma az, hogy ezek az ismeretek sokszor anekdotikusak, és tényként fogadjunk el vagy vetünk el hipotéziseket, anélkül, hogy teszteltük volna őket. Sajnos kevés az olyan vizsgálat, amely egyszerre több élőlénycsoport esetében, egységes mintavételi keretben tárná fel az „erdei biodiverzitás” és a faállomány összefüggéseit. E dolgozat erre tesz kísérletet.

Az őrségi erdőkben vizsgáltuk, hogy a faállomány, valamint a faállomány által befolyásolt abiotikus tényezők hogyan befolyásolják különböző élőlénycsoportok közösségi jellemzőit?

Melyek ezek a potenciálisan ható tényezők? A faállomány fajajösszetétele, a fák méret szerinti megoszlása (a különböző méretosztályok aránya, heterogenitása, nagy fák jelenléte), a cserjeszintűjulat mennyisége, a holtfa

mennyiségi és minőségi jellemzői, az aljzatviszonyok, a fény relatív mennyisége és térbeli heterogenitása, a táji környezet.

Melyek a vizsgált élőlénycsoportok? A madarak, a talajszinten és a fán élő mohák, a lágyszárúak, a magoncok és az újulat (cserjeszint).

Milyen közösségi jellemzőket vizsgáltunk egy-egy élőlénycsoporton belül? Az élőlénycsoport faji összetételét (mi határozza meg, hogy az élőlénycsoport fajai közül melyek és milyen mennyiségben jelennek meg a különböző állományokban) és az élőlénycsoport fajsámát.

A vizsgálat módszerei

Reméljük, megbocsátja az Olvasó, ha a vizsgálat módszereit csak felületesen ismertetjük, ezek megtalálhatók a projekt honlapján elérhető tudományos publikációkban (elérhetőség a Kitekintés részben). A vizsgálat az Őrségben és a Vendvidéken zajlott. E régió ideális a faállomány és az erdei élőlénycsoportok közötti összefüggések feltárására, mivel viszonylag hasonló termőhelyen teljesen eltérő fajajösszetételű és szerkezetű erdőket találunk. A mintaterületeket az Országos Erdőállomány Adattár alapján jelöltük ki úgy, hogy reprezentálva legyenek a régióra jellemző fajaj-kombinációk. Kizártuk a 70 évnél fiatalabb állományokat, a felszíni víz által befolyásolt és az erősen lejtős termőhelyeket. Összesen 35 mintaterületen dolgoztunk.

A faállomány felvételezése a mintaterületeken egy 40 x 40 m²-es, a lágyszárúak és a mohák vizsgálata ezen belül egy 30 x 30 m²-es területen történt. Az 5 cm-es mellmagassági átmérőnél nagyobb faegyedeket térképeztük, megállapítottuk az újulat-cserjeszint (50 cm-nél magasabb, de 5 cm-es mellmagassági átmérőt el nem érő fásszárúak) egyedszámát, a fekvő és álló holtfa térfogatát. A mért változók alapján a különböző fafajok elegyarányára, a fák méret szerinti megoszlására, a cserjeszint mennyiségére vonatkozó származtatott változókat számoltunk ki. Fajonként becsültük a lágyszárúak, magoncok (50 cm magasság alatti fásszárúak), cserjék és a talajszinten és a fákérgen előforduló mohafajok és a kü-

ELTE Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék, H-1117 Budapest, Pázmány P. stny. 1/C
* kapcsolattartó szerző, e-mail: ope@ludens.elte.hu

lőnböző aljzattípusok (avar, csupasz talaj, holtfa) borítását. Több ponton mértük a fény relatív mennyiségét (azt az arányt, ami átjut a lombkoronán, kb. 1 m-es magasságban). A költő madárfajok egyedszámát pontszámlálással becsültük a költési időszakban. A mintavétel 2005 és 2006 folyamán zajlott. A különböző táji elemek arányát a mintaterületek 300 m-es körzetében állapítottuk meg. Az élőlénycsoportok faji összetétele és fajszáma esetében olyan modelleket építettünk, amelyek a háttérváltozók alapján jóslni tudják azok értékeit. Ennek során megállapíthatók, hogy mik e tekintetben a legfontosabb háttérváltozók, és milyen mértékben (százalékban) magyarázzák a faji összetétel, illetve a fajszám változatosságát.

Eredmények és értékelés

Minden élőlénycsoport faji összetétele esetében az első három legfontosabb háttérváltozót az 1. táblázat tartalmazza, feltüntetve azok relatív fontosságát is. A fajszámot meghatározó háttérváltozók a 2. táblázatban találhatóak, megmutatva a hatás irányát (növeli vagy csökkenti a fajszámot), illetve a változók fontosságát. Az alábbiakban nem az élőlénycsoportok, hanem a háttérváltozók szerint tárgyaljuk a kapott összefüggéseket.

Mindegyik növénycsoport esetében **az egyik legfontosabb háttérváltozó az állományok elegyessége** (fafajok száma, diverzitása), különösen a fajszám esetében. A magoncok és a cserjék diverzitása, illetve faji összetétele, valamint a faállomány elegyessége közötti összefüggés nyilvánvaló, hiszen a faállomány jelenti számukra a fő propagulum-forrást. A mohaközösség esetében a fakérgen élő fajok jelentős fajpreferenciát mutatnak (a különböző fafajok kéreglakó mohaközösségei eltérnek), ezáltal az elegyesség növeli diverzitásukat. A tölgyek kérgén különösen fajgazdag mohaközösség alakul ki, de számos specialista faj preferálja a bükköt is. De az elegyesség a talajszinten élő mohákra és a légyszárúakra is hat, elsősorban az aljzat és avarviszonyok változatosságának növelésével. Azt gondoljuk, hogy természetvédelmi szempontból az őrségi erdők egyik legnagyobb erőnye az elegyesség, amely alatt nemcsak az elegyfajok magas számát és arányát értjük, hanem az állományalkotó fák elegyes, vegyes megjelenését. Az őrségi erdők elegyessége országos tekintetben kiemelkedőnek mondható. A térségben folyamatosan jelen levő kispáraszti szálaló gazdálko-

2. kép. A tölgy elegyarány és a fejlett cserjeszint meghatározó a fán élő mohaközösség szempontjából

dás hagyományai fenntartják ezt az elegyességet, és erre kell törekedni a tervszerű nagyüzemi gazdálkodás során is, üzemtől (szálaló vagy vágásos) függetlenül. Ha a gazdálkodás alapvetően a természetes újulatra alapul, akkor a régióban vegyes fafaj-összetételű, elegyes erdők jönnek maguktól létre, a mesterséges felújítást elsősorban a monodomináns állományok kialakítása igényli. Ezek erőltetését viszont mind természetvédelmi, mind gazdasági szempontból feleslegesnek tartjuk.

Az elegyességen kívül a **főbb állományalkotó fafajok elegyarányai** is megjelennek a modellekben. A tölgy elegyarány elsősorban a kéreglakó mohák szempontjából fontos. A bükk elegyaránya alapvetően a cserjék és magoncok faji összetételét határozza meg, valamint csökkenti fajszámukat, mivel az árnyas bükkerdőkben a legtöbb fafaj újulata visszaszorul az elegyes erdőkhöz képest, egyedül a bükk és a luc újulata preferálja e viszonyokat. Ez egy természetes jelenség, viszont felhívja a figyelmet arra, hogy a felújulás szempontjából is ideális, ha a bükk dominálta erdőkhöz képest, egyedül a bükk és a luc újulata preferálja e viszonyokat. Ez egy természetes jelenség, viszont felhívja a figyelmet arra, hogy a felújulás szempontjából is ideális, ha a bükk dominálta erdőkhöz képest, egyedül a bükk és a luc újulata preferálja e viszonyokat. Ez egy természetes jelenség, viszont felhívja a figyelmet arra, hogy a felújulás szempontjából is ideális, ha a bükk dominálta erdőkhöz képest, egyedül a bükk és a luc újulata preferálja e viszonyokat.

jelenő luc a természetes vegetáció része. Az élőlénycsoportokat vizsgálva a régióra jellemző számos madár (királykák, fenyves és búbos cinke, hegyi fakusz), lágy szárú (savanyúság tűró erdei fajok) és a talajon illetve holtfán megjelenő moha is pozitívan reagál a luc megjelenésére, amelyek e dolgozat eredményeiben is megmutatkoznak. Véleményünk szerint az elegyes, lombos fafajok által uralt erdőkhöz képest természetes felújulás révén megjelenő kis mennyiségű luc természetvédelmi szempontból kifejezetten pozitív, ugyanis számos közösséget gazdagít, kifejezetten specialista és a régióra jellemző fajokban.

A fák mérete a legfontosabb faktor a madarak faji összetételében és fajszámában. Az odúlakó madarak (pl. harkályok, cinégék, örvös légykapó, csuszka) esetében pozitív preferencia figyelhető meg a nagyméretű fákat tartalmazó állományok iránt, hiszen ezek alapvetően fontosak a megfelelő méretű és számú odú (költőhely) kialakításában, és nagyobb rovarkínálatot is jelentenek. Több élőlénycsoport fajgazdaságát növelné, ha több nagyobb (50 cm-nél vastagabb) fa lenne az állományokban, ami gazdasági szempontból is kedvező. Ez leggazdaságosabban az átalakító és szálaló üzemre tervezett erdőkhöz képest valósítható meg, a nagyobb, még értéket felhalmozó fák, illetve a böhöncök kímélésével, visszahagyásával, a folyamatos termelés mellett. A vágásos üzem keretében ezt a hagyásfacsoportok jelenleginél nagyobb arányú

1. táblázat.

A különböző élőlénycsoportok faji összetételét meghatározó három legfontosabb háttérváltozó. A zárójelben megadott számok a változók relatív (százalékban kifejezett) „súlyát” mutatják, hogy milyen mértékben magyarázzák a faji összetétel változatosságát

Madarak	Talajszint mohái	Álló fák mohái	Lágyszárúak	Magoncok	Cserjék
Átmérő átlaga (6)	Avarborítás (23)	Tölgy elegyaránya (14)	Fény relatív mennyisége (13)	Bükk elegyaránya (11)	Átmérő heterogenitása (21)
Átmérő heterogenitása (5)	Cserjeszint denzitása (10)	Fák egyedszáma (9)	Luc elegyaránya (12)	Fafajok száma (9)	Bükk elegyaránya (10)
Fekvő holtfa mennyisége (5)	Luc elegyaránya (9)	Cserjeszint egyedszáma (8)	Fafajok száma (8)	Fény relatív mennyisége (8)	Nyílt területek táji aránya (8)

2. táblázat.

A különböző élőlénycsoportok fajszámát meghatározó legfontosabb háttérváltozók. Zárójelben a hatás irányát (fajszámot csökkenti vagy növeli) és a változók „súlyát” (milyen mértékben magyarázza a fajszám változatosságát) tüntettük fel

Madarak	Talajszint mohái	Álló fák mohái	Lágyszárúak	Magoncok	Cserjék
Átmérő átlaga (+, 15)	Avar borítása (-, 20)	Cserjeszint egyedszáma (+, 23)	Fény relatív mennyisége (+, 29)	Fény relatív mennyisége (+, 26)	Fafajok száma (+, 49)
Gyertyán elegyaránya (+, 12)	Cserjeszint denzitása (+, 20)	Fafajok diverzitása (+, 18)	Fafajok száma (+, 13)	Fafajok száma (+, 17)	Bükk elegyaránya (-, 12)
Gyepszint borítása (+, 12)	Fafajok száma (+, 17)	Fák egyedszáma (-, 15)	Lucfenyvesek táji aránya (+, 6)		Átmérő átlaga (-, 6)
Lucfenyves táji aránya (+, 6)					Fák denzitása (-, 4)

fenntartása, illetve a vágáskor elnyújtása biztosíthatja.

A **holtfa** szerepe a madár- és a mohaközösség esetében bizonyult fontos faktornak. A madarak közül elsősorban a harkályok, illetve a másodlagos odúlakók preferálták a holtfában gazdagabb állományokat, mivel számukra ez alapvető táplálkozó- és költőhelyül szolgál. A modellben a fekvő holtfa jelenik meg, ami mint táplálékforrás lehet jelentős. Sajnos a potenciális költőhelyül szolgáló álló facsonkok gyakorisága a legtöbb állományban igen alacsony. A talajszint moháit alapvetően meghatározzák az aljzatviszonyok, míg a fekvő holtfán és a nyílt talajfelszínen változatos mohaközösségek alakulhatnak ki, addig az avarral (főleg lombavarral) borított talajt a mohák nem képesek kolonizálni. A modellekben az avarborítás negatív hatása jelenik meg, de ez természetesen összefügg az egyéb felszínnek (holtfa és nyílt talaj) kisebb arányával.

A **fák méretének heterogenitását** a mellmagassági átmérő szórásának és átlagának hányadosával fejeztük ki. A cserjeszinten belül a gyertyán, a tölgyek és az elegyfajok újulata elsősorban a heterogén szerkezetű állományokra jel-

lemző, míg a bükk- és lucjúlakra ez nem igaz. A madarak faji összetételében is fontosnak bizonyult az átmérő heterogenitás, míg az odúlakó madarak nem preferálták a heterogén állományokat, a gyp- és cserjeszintben tartózkodó fajok (rigók, barátposzáta, csilcsalp fűzike) előnyben részesítették.

A **cserjeszint** a talajszinten és a fákérgen megjelenő mohaközösség faji összetételében és fajszámában is igen fontos, pozitív faktornak bizonyult. Ez elsősorban a cserjeszintnek viszonylag magas és kiegyenlített páratartalmat biztosító, erdei mikroklimát befolyásoló hatásával magyarázható. A cserjeszintet a jelenleginél sokkal nagyobb mértékben kellene kímélni a régióban a gazdálkodás során, főleg a vágásos üzem esetében.

A **fény mennyisége** alapvetően meghatározza a talajszinten megjelenő lágyszárúak és magoncok faji összetételét, növeli fajszámukat. Ha azonban részletesebben megvizsgáljuk a faji összetétel és a fény kapcsolatát, akkor feltűnik, hogy a fény nagy relatív mennyisége elsősorban nem az erdei lágyszárúak, hanem a réti elemek és vágásnövények mennyiségét és fajszámát növeli, ami sem erdészeti, sem termé-

szetvédelmi szempontból nem kívánatos. A lágyszárú közösség szempontjából kívánatos, ha az állományban jelen vannak a zárterdei viszonyok, de viszonylag kis méretű lécek révén, a fényviszonyoknak egy heterogén mozaikja jelenik meg. Erre a zárterdei fajok többnyire a borításuk növekedésével reagálnak, és megjelennek, illetve gyakoribbá válnak a zárt állományokból kiszoruló, de még alapvetően erdei elemek (pl. erdei szálkaperje, erdei szamóca, erdei kakicsvirág). Ezeket a viszonyokat a szálaló gazdálkodás önmagában biztosítja, vágásos gazdálkodás során az elnyújtott és térben heterogén bontások valósíthatják meg. A fajgazdag és nagy borítású gyp- és cserjeszint nemcsak önmagában érték, hanem igen nagy fontosságú az erdei állatközösségek szempontjából is. E dolgozat csak a madárközösséget vizsgálja, de itt is megjelent a gypszint borításának diverzitást növelő hatása. Számos madárfajnak (rigók, poszáta, vörösbegy, ökörszem) a gypszint fontos költő- és táplálkozóhely, de az egész madárközösségnek fontos lehet a gypszint rovatáplálékot növelő hatása.

Összegzésképpen didaktikus lenne, ha megfogalmazhatnánk, hogy a vizsgált élőlénycsoportok szempontjából milyen a régióban az **ideális erdő**, de ebben azt hiszem csalódást kell okoznunk. Bár beépítettük a vizsgálatba a táji környezetet, alapvetően állomány léptékű jellemzőkre hívtuk fel a figyelmet, mint az elegyesség, nagy fák, holtfa, cserjeszint stb. Ezek irányadó szempontok lehetnek, de egyáltalán nem baj, ha a különböző állományokban másképp valósulnak meg, vagyis az élőlénycsoportok szempontjából az egyes állományok „kínálata” eltér. Az erdők táji léptékű heterogenitása legalább annyira fontos, mint hogy „mi van az állományon belül”, és pont a táji léptékű eltérések képesek ellensúlyozni az egyes élőlénycsoportok igényeiben fennálló ellentmondásokat.

Kitekintés

A bevezetés hangsúlyozta, hogy mind gyakorlati, mind tudományos szempontból több élőlénycsoportot és sokféle háttérváltozót figyelembe vevő vizsgálatokra van szükség a faállomány erdei közösségekre gyakorolt hatásának megértéséhez. E tekintetben viszont számos kétséget hagyhat az olvasóban e dolgozat: miért maradt ki annyi élőlénycsoport, hol maradnak pl. a gerinctelen állatok vagy a gombák?; miért

nem veszi figyelembe a termőhelyet, az erdő történetet, a mikroklímát?; miért pont a faji összetételt és a fajszámot vizsgálja?

E jogos felvetésekre az egyik válasz az, hogy egy cikkben nem lehet mindent leírni. Akit mélyebben érdekelnek a kutatás eredményei és módszerei az ELTE Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék honlapján bőven talál mind áttekintő, mind részletekbe menő szakmai anyagokat, illetve egy fotógaléria is előbbé teszi a munkát (http://ramet.elte.hu/~ramet/project/ors_erdo/index.htm). A másik indokunk az, hogy a cikk nem egy kutatás végén, hanem a kellős közepén született. Jelenleg intenzív adatgyűjtést végzünk a gombák, zuzmók, pókok, bogarak tekintetében, a háttérváltozók közül mikroklímamé-

rés, történeti adatgyűjtés folyik, valamint az NYME Erdőmérnöki Karán zajlik az avar- és a talajviszonyok elemzése. Reméljük néhány év múlva átfogóbb tanulmányok látnak napvilágot akár a lap hasábjain, akár más fórumokon.

A fajszám ökológiai és természetvédelmi megítélésével csínján kell bánni, mindig figyelembe kell venni a faji összetételt is, ugyanis nem mindegy, hogy egy élőlény csoport diverzitásához milyen fajok járulnak hozzá. Ezt a problémát az élőlény csoportokon belüli, a különböző funkcionális csoportokra vonatkozó elemzések oldják fel, amely több élőlény csoport esetében megtalálható a honlapon.

E vizsgálat feltárja egyes erdei élőlény csoportok preferenciáit, de legálábbis hipotéziseket állít fel azok meg-

értéséhez. Felmerülhet azonban a kérdés, hogy ezeken az általánosan vagy regionálisan érvényes összefüggéseken kívül, mit tud profitálni az ilyen jellegű vizsgálatokból a gyakorlati szakember (erdőgazdálkodó, természetvédő)? Az összefüggéseket feltáró modellek predikcióra is használhatók, egyszerű, könnyen mérhető faállomány-jellemzők alapján, ismert mértékű bizonytalansággal „jósolni” tudják az erdei életközösségek biológiai jellemzőit.

Ezúton szeretnénk megköszönni a Szombathelyi Erdészeti Zrt. és az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság szakembereinek, hogy lehetővé tették munkánkat, az Országos Tudományos Kutatási Alapnak pedig az anyagi támogatást (OTKA K79158).

Széchenyi-emléknap a Wagner Károly- évben

2010 országosan Széchenyi István emlékévé volt. Ennek keretében Kárpát-medence-szerte számos rendezvényen emlékeztek a legnagyobb magyar halálának 150. évfordulójára. Az emlékévé rendezvényeinek egyik fő célját utólag is szeretnénk azonosítani Jókai Mór 1881. évi serlegbeszédében megfogalmazottakkal: „Tekintsetek körül. Ahova néztek mindenütt Széchenyi szellemével találkoztok” Ez az országot építő és nemzetet összekovácsoló szellemiség nemcsak 1881-ben volt, hanem a 21. század kezdetén is változatlanul nélkülözhetetlen maradt.

Jelen írásomban rövid tájékoztatást szeretnék adni a Széchenyi-emlékévében és 2000 óta évente megrendezésre kerülő Magyar Tudomány Ünneperől, az erdészek által kezdeményezett és már tizedik alkalommal megrendezett Széchenyi-emléknapról, azt remélve, hogy a nyugat-dunántúli esemény szélesebb körben felkelti erdész barátaink érdeklődését. Széchenyi életműve hatással volt a magyar erdőkre és erdőgazdálkodásra is.

Első gondolatként indokolt kiemelni, hogy 1825. november 3-án a magyar tudományosság történetének kiemelkedő napja volt. A pozsonyi országgyűlésen ezen a napon ajánlotta fel Széchenyi István birtokainak egy évi jövedelmét *bazai tudós társaság megalapítására. A Magyar Tudományos Akadé-*

mia történetére, Széchenyi és társainak áldozatvállalására emlékezve ezért tartjuk évente november 3-án a Magyar Tudomány Ünnepet, amely napjainkra már az egész november hónapot átfogva a Tudomány Hónapjává bővült. Az ünnepet megelőző napon Széchenyi-emléknap megrendezésére került sor 2010. november 2-án is, amelynek programja az erdészek által létesített sopronpusztai emlékerdőben faültetéssel kezdődött, majd koszorúzással folytatódott Nagycenken a Széchenyi-mauzóleumban, és tudományos üléssel fejeződött be.

Az MTA alapításának 175 éves jubileuma alkalmából azért döntöttünk **emlékerdő** létesítése mellett, mert a sokoldalúan értelmezhető erdők és a fák szerepe közül a Széchenyi-emléknapon az erdők és a fák történeti vonatkozásait kívántuk kiemelni. Felfogásunk szerint az erdő egy olyan élő történelemkönyv, amelynek lapjait az egyes fák alkotják. Az évgyűrűk átölelik a fa szívét és elmesélik életét. A történelemkönyv lapjain a fa évgyűrűi jelentik a sorokat. A fák a történelem nagy tanúi. Ennek figyelembevételével tíz esztendővel ezelőtt, a Magyar Tudományos Akadémia alapításának 175 éves jubileuma alkalmával Sopronpusztán az erdészek az Akadémia történetének olyan élő emlékművét kívánták létrehozni, amely évről évre egy-egy újabb fával gyarapszik. Ezek a fák folyamatosan növekszenek és arra hivatottak, hogy évszázados időtávon át hirdessék

a magyar tudomány növekvő szerepét. Egyszersmind akadémiánk **élő történelemkönyveként tanúsíták:** „Ecce vivimus – Semper vireo” – vagyis : Ime élünk és virulunk, miként a jó termőhelyre ültetett erdő fája, a gondokkal, bajokkal szemben rezisztensek vagyunk. Rezisztenciánkat erkölcsi meg-alapozottságunk és a tudomány iránti elkötelezettségünk alapozza meg.

2010-ben már olyan erdőben tisztelgünk az akadémia alapítója, gr. Széchenyi István és támogatóinak emléke előtt, amelyben az először ültetett kislevelű hárs sorfák is már egy évtizede szimbolikusan hirdetik, hogy a 185 éve alapított Magyar Tudós Társaság fája nemzetközileg elismert Tudományos Akadémiává terebélyesedett. Hazánk tudományos életének meghatározó, legfelsőbb köztestületévé vált. Elért eredményeinek elismerését is jelenti, hogy évente sor kerül a Magyar Tudomány Ünneperre. Ennek keretében az ünnep előestéjén Széchenyi szűkebb páttriájában elültetjük a soron levő fát, megkoszorúzzuk az alapító sírját és tudományos ülést rendezünk.

2010 kiemelkedően jelentős esztendő volt, mert – amint ismeretes – ebben az évben emlékeztünk Széchenyi halálának 150. évfordulójára. Az idei Tudomány Ünnepe keretében külön hangsúlyt kapott az igazság, amely szerint a tudomány nem ismer határokat.

Az országos tudomány ünnepi rendezvény vezértémája mellett, azzal egyetértve, az ünnepet beharangozó